

ACC. N:R. M. 6127: 1-7.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Johanna Olsson
Härad: Luggude Adress: Mariehem, Pärarp
Socken: Välluf Berättat av: Pål Jonsson
Uppteckningsår: 1939 Född år 1823 i Bärslövs sn.

Vårfundagen. (H. G. 14.) sid. 1-2.
Bäckhästen. (H. G. 21.) 3-6
Lantbruksselskap. (Utman H. 49.) 7.

Skriv endast på denna sida!

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Johanna Olsson*
 Härad: *Luggede* Adress: *Marskem Pärp*
 Socken: *Välluf* Berättat av: *Pål Jonsson*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1823* i *Bårstovs socken*

Uppteckningen rör *Mars månad Froedagen*
Bäckamannen gamla jordbruksredskap
(seer i H. L. 14, H. L. 21, Ulma H. 49.)

Skåne
Luggnäs
Välluf

6127

Oppt. J. M. Ålfors
Påarp
Ber. Pål Jonson
Född 1823 Båslövstr.

1
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Vårfrudagen!

H. G. 14.

Som alltid här på orten kallas Troedagen och infaller den (25 Mars) mars månad har många gamla tecken som ännu äga bestånd. Om det fryser froeaftron natten mellan den 24-25 kan det frysa i 40 nätter derefter. Landtmännen är i regel inte vidare glada åt den köldknäppen, som kunde bli till men för den spiraande vinter såden. Den 14 o 25 mars kallas här för fardagars därför att egendoms spekulanter som genom köp eller arende skota övertaga egendomar brukar de alltid vara mågen av di dagarna allt efter överenskommelse.

Den 21 mars Vårdagjämningen då går vi mot våren ljuset och sommaren då är dag o natt lika lång över hela jorden. Den 23 September Høstdagjämningen går vi mot hösten mörkret o vintern, Då skall också dag o natt vara lika över hela jorden. Den snö som föll Andreas natt den kunde få ligga till Troedags natt

6127

2) Mars månad kallas också Thormånad den tredje Torsdagen i Tor skulle vi lägga oss i (dasjus) en förkortning av dagsljus, vi fingo inte tända något slags ljus den kvällen inte så mycket som en sticka för då fick vi ont i ögonen under året. Den kvällen gingo vi till säng i skymningen, oaktat den rådande brädsken med både inom och utomhus arbete. Vid den tiden skulle spinsockarna vara undansatta, linet spunnit, garnet lykt och berett för den kommande värningen som då skulle sättas i gång. Der skulle bli linne för alla familjemedlemmarnes behov för hela året tilligor o drängar inberäknade. Något samband med Tranan och Troedagen har der aldrig varit på våra orter ej heller någon utklädnad eller någon bestämme mat. Den 25 Mars håller vi här på orten som Helgdag. Derfor att det är Marie bebådelsedag som med Guds tjänst firas i alla kyrkor.

Skriv endast på denna sida!

2
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

H. 6. 21

Bäckhästen!

Som alltid här på orten kallats för Bäckaman-
 en, och så alltid i samband med en lykta som hon
 alltid brukade ha med sig. De var så säkert att se
 en lykta ute om kvällen eller nätter, när di då
 såg någon var di säkra på att det var bäckamannen.
 En piga i byn hade varit på kardegille om dagen.
 De brukade alltid byta hjälp sins emellan. När hon
 så gick hem om kvällen såg hon en lykta på avstånd.
 Hon trodde strax att de var bäckamannen hon hade
 hört att om man vände ut och in på alla fickorna
 skulle de hjälpa annars kunde han förvilla dem så
 di inte kätte hem. Hon hade kardorna ifrån sig
 men hon vände fickorna, när så tog kardorna o skulle
 gå kunde hon inte finna stigen utan kom ut på
 åkrarna måste gå hela natten utan att finna väg
 som ledde till hemmet men hade varit hemma
 flera gånger utan att känna det igen, hon tyckte att

4) husen voro för stora och träden voro för höga när
6127
det så blev dager så hon kunde se så kände hon hem
met igen. Så stod hon utanför den stängda porten med
kardorna i handen och bankade på. Trött o vittskrämd
och försäkrade att bräckamannen hade förvillat henne
Före järnvägernas tid skulle landtmännen göra viss
sjätsar för resande från den ena gästgivaregården
till en annan. En gång på 50 talet kom der bud från
Mörarps gästgivaregård till min far att han skulle köra
i källit som di kallade det, han skulle vara der kl: 10 på
kvällen. När han kom dit var der ingen resande kommen
Då tyckte gästgivaren att min far kunde sätta in häst
tarna så länge så kunde han själv få ligga i krog
stugan på en soffa. Ibland kunde de hända att ingen
resande kom så fick di köra hem igen. Min far lade sig
till ro på soffan men han hade inte legat många minuter
förän vidskeplig som han var tyckte rummet var fullt av
folk som tassade fram o tillbaka omvändande komma

5)

de ånda fram till soffan min far var så rädd så håret reste sig på huvudet på honom, han vågade sig inte upp för han var rädd han inte kunde finna dören. När han hade väntats i två timmar kom gästgivaren o kallade på honom der var kommen en resande herre som han skulle köra för till Vallåkra. Far tog ett skott mot dörren så han hade när slagit ihull gästgivaren, far kom ut fick hästarna för vagnen. Den resande steg upp i den skrämlande karran fjädervagnar hade di inte så bar det av mot Vallåkra. Allt gick bra till di kom ner till den branta liden vid Vallåkra så började hästarna stegra sig ville inte fram. Då sågs di en lyckta komma farorde högt upppe o långt borta ifrån, lät framför hästarna strök den ner i ån och försvann. Såväl min far som den resande voro ense om att de kunde inte vara någon annan än Räckamannen.

6) Jag hörde talas om ett ungt nygift par som skulle resa till släktingar på kalas, så höll di med spitsen på ett annat ställe när så gillet var slut följdes di åt att hämta sin sjets di skulle följa en gängstiq så var di strax vid vägen som ledde till stället, med ens blev det så underligt först lytt sen märkt stigen försvann di kom på en myllhöjd åker der gick di länge till slut fick di se ett hus ett stycke derifrån då beslöt di gå dit. När di kom dit så var det gillet gården som di för en timme sen lämnat. Folket der höll på att lägga sig de blevo förvånade över deras sena besök. Di ville inte låta dem gå utan bad dem stanna till påföljande dag di förstod att de var Bäckemannen som di varit ute för annars kunde di gått till det andra stället med förbundna ögon. Dagen efter skulle di se var di hade gått. Så då att di hade nästan stampat på samma ställe fram o tillbaka över stigen. Skriv endast på denna sida!

7) Skåne
Rusande
Mållul
1939

6127

Uppf. Johannes Olsson
är. Skivhem, Päärs
Ber. Pål Jonsson
född 1823. Bärstors kn

De redskap som användes på Landtbruket i min
barndom voro Plogen året träpinnakarven
och trätromlarn. Landtmännen gjorde för det mesta
sina redskap själv, var de något järn som behövdes
gjordes det av bysmedern. Plogen användes till att
plöja upp trädan höstploja, o lägga trädan i rygg
Arbetet som här kallades Ar - Arbetet som de
utförde kallades (yrka) Trädan skulle ju yrkas
mer än en gång under sommaren. All säd såddes
med hand, sen skulle den yrkas mer. Det var
ett mycket drygt arbete. Sen var de träpinnakarven
nas arbete att jämna jorden så trätromlan
till att packa samman jorden. Här är inte gott
om gamla redskap osv. I det gamla hemmet hade
vi en en eldsåda för 6 år sedan. Ödelade den
gamla gården och med den de gamla redska
per. Det var mycket som vi inte ville mista!

Skriv endast på denna sida!

7
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Landbruks-
redskap.

Musei k. 49

2011